

სამაგისტრო პროგრამის დასახელება: ეკონომიკური პოლიტიკა

მისანიჭებელი აკადემიური ხარისხი: მენიერებათა მაგისტრი ეკონომიკურ პოლიტიკაში (MSc in Economic Policy)

სამაგისტრო პროგრამის ხელმძღვანელი: სრული პროფესორი რევაზ გველესიანი
სამაგისტრო პროგრამის საკვალიფიკაციო დახასიათება:

- მიზანი:

ეკონომიკური პოლიტიკა მიჩნეულია უნიკალურ, ერთადერთ პრინციპულად ახალ მიმართულებად და სასწავლო სპეციალობად. მასში პირველად სინთეზირდება ეკონომიკური და პოლიტიკური ცოდნა, რომელიც აუცილებელია სახელმწიფოს, მისი ეკონომიკისა და ბიზნეს-სტრუქტურების განვითარების ეფექტური სტრატეგიების შესამუშავებლად. ეკონომიკური პოლიტიკის სპეციალობის დაუფლება იძლევა მრავალ ცხოვრებისეულ სიტუაციაში მისი რეკომენდაციების გამოყენებისა და წარმატებული ეკონომიკური ქმედების შესაძლებლობას; კერძოდ, მეცნიერებათა მაგისტრმა ეკონომიკურ პოლიტიკაში უნდა შეძლოს:

- კოლექტიური გადაწყვეტილებების ლოგიკური ანალიზი,
- კოლექტიური გადაწყვეტილებების ემპირიული გამოკვლევა,
- კოლექტიური გადაწყვეტილებების ნორმატიული დასაბუთება.

- შედეგი:

მაგისტრის კვალიფიკაცია განისაზღვრება მისი ზოგადი და დარგობრივი კომპეტენციებით.

ზოგადი კომპეტენცია, რომელიც უნდა გააჩნდეს უმაღლესი განათლების მეორე საფეხურის კურსდამთავრებულს, განსაზღვრულია დოკუმენტში, რომელიც შემუშავდა ბერგენის კონფერენციაზე.

მეორე საფეხურის შესაბამისი კვალიფიკაციები ენიჭებათ სტუდენტებს, რომლებსაც:

- გააჩნიათ ცოდნა, რომელიც ეფუძნება და აღრმავებს პირველ საფეხურზე მიღებულ განათლებას და ხშირად კვლევის კონტექსტში უზრუნველყოფს იდეის ორიგინალური განვითარების და/ან გამოყენების საფუძველს ან შესაძლებლობას;

- შეუძლიათ ცოდნისა და პრობლემების გადაჭრის უნარის გამოყენება ახალ ან უცნობ გარემოში თავიანთ დისციპლინასთან დაკავშირებულ ან მომიჯნავე (მულტიდისციპლინურ) კონტექსტში;
- გააჩნიათ ცოდნის ინტეგრირების უნარი, შეუძლიათ თავი გაართვან სირთულეებს და არასრულ ან შეზღუდულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით ჩამოაყალიბონ მოსაზრებები, რომლებშიც მათი ცოდნისა და მოსაზრებების გამოყენებასთან დაკავშირებული სოციალური და ეთიკური პასუხისმგებლობებიც აისახება;
- შეუძლიათ თავიანთი დასკვნების საჯარო წარდგენა, მათი მკაფიო დასაბუთება შესაბამისი ცოდნითა და ლოგიკით როგორც სპეციალისტებთან, ისე არასპეციალისტებთან;
- გააჩნიათ სწავლის ისეთი უნარ-ჩვევები, რომელიც თვითგანმსაზღვრელი ან დამოუკიდებელი სწავლის გაგრძელების საშუალებას იძლევა.

- **დასაქმების სფეროები:**

ეკონომიკური პოლიტიკის სპეციალობა გულისხმობს ეკონომიკური, პოლიტიკური და ფინანსური პროცესების სტრატეგიული მართვის პრაქტიკული უნარ-ჩვევების შექმნას, მაღალკვალიფიციური კადრების მომზადებას, რომლებმაც უნდა შეძლონ არა მარტო საზოგადოებაში მიმდინარე ეკონომიკური პროცესების სისტემური ანალიზი, არამედ მოახდინონ სახელმწიფოს სტრატეგიული ინტერესების პრაქტიკაში რეალიზება. ასეთ სპეციალისტებზე დიდი მოთხოვნაა საერთაშორისო ეკონომიკურ ორგანიზაციებში, მსხვილ კორპორაციებსა და კონსალტინგურ ცენტრებში.

მეცნიერებათა მაგისტრი ეკონომიკურ პოლიტიკაში დოქტურანტურაში (PhD) მომზადებულია განათლების გასაგრძელებლად.

- **სამაგისტრო პროგრამაზე მიღების წინაპირობები**

- ამ სამაგისტრო პროგრამაზე ჩარიცხვის მსურველი უნდა აკმაყოფილებდეს საერთო საუნივერსიტეტო პირობებს.
- მაგისტრატურაში შემსვლელს ეკონომიკური პოლიტიკის სპეციალობით უნდა ჰქონდეს უმაღლესი განათლება და შესაბამისი სტატუსის დამადასტურებელი დიპლომი.

- რეკომენდირებულია უმაღლესი განათლება შემდეგი სპეციალობებით : ეკონომიკური პროფილის ყველა კურსდამთავრებული, პოლიტოლოგიის ბაკალავრი, ბიზნესის ადმინისტრირების ბაკალავრი, სახელმწიფო-ეკონომიკურ სამსახურში ხანგრძლივი სტაჟის მქონე პირები და ბიზნესის სტრუქტურებში მომუშავე პირები (ბაკალავრის დიპლომით). შესაბამისად მას მოეთხოვება საბაზო უმაღლესი განათლება შემდეგ დისციპლინებში : ეკონომიქსი (მიკრო და მაკრო ეკონომიქსი), ეკონომიკური პოლიტიკის ზოგადი კურსი, ეკონომიკური პოლიტიკის ანალიზი, სტატისტიკური მეთოდები, საერთაშორისო ეკონომიური ურთიერთობები, საქართველოს ეკონომიკა, ფინანსები და სხვა.

- აუცილებელია ერთ-ერთი უცხო ენის (ინგლისური, რუსული, გერმანული ან ფრანგული ენის) ცოდნა B1 დონეზე.

- სასურველია, კანდიდატმა წარმოადგინოს სამეცნიერო კონფერენციებში მონაწილეობის შესაბამისი დოკუმენტები. თანაბარ პირობებში მათ მიენიჭებათ უპირატესობა.

• **მაგისტრატურაში მისაღები გამოცდების საკითხები:**

1. ეკონომიკური პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები.
2. ეკონომისტი, როგორც მეცნიერი და ეკონომისტი, როგორც პოლიტიკოსი.
3. საბაზრო წონასწორობის ცვლილებების ანალიზის საფუძვრები და მისი როლი ბაზრის სუბიექტთა მიერ გადაწყვეტილებების მიღებაში.
4. ფასის ზედა ზღვრის ზემოქმედება ბაზრის ფუნქციონირების შედეგებზე (ბინის ქირის კონტროლი მოკლევადიან და გრძელვადიან პერიოდში).
5. ფასის ქვედა ზღვრის ზემოქმედება ბაზრის ფუნქციონირების შედეგებზე (მინიმალური ხელფასის კანონი).
6. ფასების კონტროლის პოლიტიკა და მისი შეფასება.
7. მყიდველთა დაბეგვრის პოლიტიკის ზემოქმედება ბაზრის ფუნქციონირების შედეგებზე.
8. გამყიდველთა დაბეგვრის პოლიტიკის ზემოქმედება ბაზრის ფუნქციონირების შედეგებზე.
9. მთავრობის დამოკიდებულება გადასახადის სიმძიმის განაწილებასთან.
10. ბაზრის ეფექტიანობა და მისი წონასწორობის შეფასება.
11. კეთილდღეობის ცვლილება: კეთილდღეობა გადასახადის გარეშე და გადასახადის დაწესების შემდეგ.
12. საერთო დანაკარგი, მისი დეტერმინანტები და შემცირების სამთავრობო პოლიტიკა.
13. ლაფერის მრუდი და «მიწოდების» ეკონომიკური პოლიტიკა.
14. ექსპორტიორი ქვეყნის ეკონომიკური პოლიტიკა.
15. იმპორტიორი ქვეყნის ეკონომიკური პოლიტიკა.
16. ტარიფებისა და საიმპორტო ქვოტის შედეგების გავლენა ქვეყნის ეკონომიკურ პოლიტიკაზე.
17. კერძო გადაწყვეტილებების საფუძველზე გარე ეფექტების დაძლევა. ქოუზის თეორემა.
18. გარე ეფექტებთან დაკავშირებული სახელმწიფო პოლიტიკა.
19. საზოგადოებრივი საქონლის შედეგად წარმოშობილი პრობლემა და მისი გადაჭრა მთავრობის მიერ.
20. საერთო რესურსების გამოყენების პრობლემა და მისი დაძლევის სამთავრობო პოლიტიკა.

21. საგადასახადო სისტემის ეფექტიანობა და მისი ზრდის სამთავრობო პოლიტიკა.
22. საგადასახადო სისტემის სამართლიანობა და მასთან დაკავშირებული სამთავრობო პოლიტიკა.
23. დანახარჯები და მათი შესაბამისი გადაწყვეტილებანი მოკლევადიან და გრძელვადიან პერიოდებში.
24. კონკურენტული ფირმის პოლიტიკა და ქცევა მოკლევადიან და გრძელვადიან პერიოდში.
25. კონკურენტული ფირმების გადაწყვეტილება საბაზრო მიწოდების შესახებ მოკლევადიან და გრძელვადიან პერიოდებში.
26. მონოპოლიების მიერ გადაწყვეტილებების მიღება წარმოების მოცულობისა და ფასების დონის შესახებ.
27. მონოპოლია და კეთილდღეობის დანახარჯების გავლენა სახელმწიფოს ქცევაზე.
28. სახელმწიფო პოლიტიკა მონოპოლიებთან მიმართებაში.
29. ოლიგოპოლიური პოლიტიკის და ქცევის წინააღმდეგობრივი ბუნება.
30. სახელმწიფო პოლიტიკა ოლიგოპოლიებთან მიმართებაში.
31. მონოპოლისტური კონკურენციის ფირმების პოლიტიკა და ქცევა მოკლევადიან და გრძელვადიან პერიოდში.
32. შრომის ბაზრის წონასწორობა და მისი გავლენა ბაზრის სუბიექტთა მიერ გადაწყვეტილებების მიღებაზე.
33. დისკრიმინაციის პოლიტიკა შრომის ბაზარზე.
34. დისკრიმინაციის პოლიტიკა დამქირავებლების, მომხმარებლების და მთავრობის მხრიდან.
35. შემოსავლების გადანაწილების პოლიტიკა: უტილიტარიზმი, ლიბერალიზმი, ლიბერთარიანიზმი.
36. მომხმარებლის არჩევანის თეორიის გამოყენება საოჯახო მეურნეობების პოლიტიკისა და ქცევის დეტერმინანტების შესასწავლად.
37. ეკონომიკური ზრდის მასტიმულირებელი სახელმწიფო პოლიტიკა.
38. დანაზოგებსა და ინვესტიციებზე სხვადასხვა სამთავრობო პოლიტიკის ზემოქმედება
39. უმუშევრობის შედეგებზე სახელმწიფო პოლიტიკის გავლენა
40. მთავრობის მიერ უმუშევრობის მასშტაბების განსაზღვრის პოლიტიკა, მისი პრობლემები და უმუშევრობის ხანგრძლივობა
41. სახელმწიფო პოლიტიკა და სამუშაოს ძიება, უმუშევრობის დაზღვევა
42. ფულის მიწოდება, ფულზე მოთხოვნა და მონეტარული პოლიტიკა მოკლევადიან და გრძელვადიან პერიოდებში
43. მონეტარული პოლიტიკის ცვლილებების შედეგები
44. ინფლაციის დანახარჯები და სამთავრობო პოლიტიკა მასთან მიმართებაში
45. ანტიინფლაციური პოლიტიკის დანახარჯები
46. ფულის მიწოდების კონტროლის დროს წარმოქმნილი პრობლემების გავლენა მონეტარულ პოლიტიკაზე
47. საქონლისა და კაპიტალის საერთაშორისო ნაკადები და სახელმწიფოს ეკონომიკური პოლიტიკა
48. ფასები საერთაშორისო გარიგებებში: ნომინალური და რეალური სავალუტო კურსები და მასთან დაკავშირებული სახელმწიფო პოლიტიკა

49. სასესხო კაპიტალისა და უცხოური ვალუტის მიწოდებისა და მოთხოვნის გავლენა სახელმწიფოს ქცევაზე
50. წონასწორობა ღია ეკონომიკაში და სამთავრობო გადაწყვეტილებების მიღება
51. სამთავრობო პოლიტიკის ზემოქმედება ღია ეკონომიკაზე
52. ერთობლივი მოთხოვნის მრუდის გადაადგილების შედეგების გავლენა სახელმწიფოს ქცევაზე
53. ერთობლივი მიწოდების მრუდის გადაადგილების შედეგების ზემოქმედება სახელმწიფოს ქცევაზე
54. მონეტარული პოლიტიკის ზემოქმედება ერთობლივ მოთხოვნაზე
55. სარგებლის განაკვეთი და ფედერალური სარეზერვო სისტემის პოლიტიკა
56. ფისკალური პოლიტიკის ზემოქმედება ერთობლივ მოთხოვნაზე
57. ფისკალური პოლიტიკის ზემოქმედება ერთობლივ მიწოდებაზე
58. ეკონომიკური პოლიტიკა გრძელვადიან და მოკლევადიან პერიოდებში
59. ფილიპსის მრუდის გადაადგილებანი: ინფლაციური მოლოდინის ცვლილებათა როლი და სახელმწიფოს ეკონომიკური პოლიტიკა
60. ფილიპსის მრუდის გადაადგილებანი: ერთობლივი მიწოდების შოკური ცვლელბების როლი და სახელმწიფოს ეკონომიკური პოლიტიკა

ლიტერატურა:

1. Walter A. S. Koch, Christian Czogalla, Grundlagen der Wirtschaftspolitik, 2, auflage, Stuttgart, 2004
2. გ. მენქიუ, ეკონომიკის პრინციპები, თარგმანი ინგლისურიდან, თბ., 2000.
3. პ. ა. სამუელსონი, ვ. დ. ნორდჰაუსი, ეკონომიკა (ოთხ ტომად), თარგმანი რუსულიდან, თბ., 2000.